

Մարգարե Ջոզեֆ Սմիթի Նահատակությունը

Ընդդիմություն Մարգարեի և Եկեղեցու դեմ

1844 թվականի հունիսին Եկեղեցու հանդեպ թշնամությունը շատ էր ուժեղացել: Իլինոյսի որոշ քաղաքացիներ քննարկում էին Սրբերին նահանգից վտարելու հարցը, մինչև ուրիշները ծրագրում էին սպանել Մարգարեին: Մարգարեի և Եկեղեցու դեմ դավադրություն կազմակերպողներից ոմանք Եկեղեցու նախկին անդամներ էին, ովքեր ուրացության մեջ էին ընկել: 1844 թվականի հունիսի 7-ին Վիլյամ Լոն, ով ծառայել էր որպես Առաջին Նախագահության Երկրորդ Խորհրդակցան, և մյուս ուրացողները տպագրեցին *Nauvoo Expositor* կոչվող թերթի առաջին համարը: Հասարակությանը Մարգարեի և Եկեղեցու դեմ բողոքելու փորձ կատարելով՝ այս մարդիկ օգտագործեցին այս լրագիրը Ջոզեֆ Սմիթին և Եկեղեցու մյուս ղեկավարներին գրպարտելու համար: Ջոզեֆ Սմիթը, գործելով որպես Նավուի քաղաքագլուխ, և Նավու քաղաքի խորհրդի անդամների մեծ մասը գիտակցում էին, որ բողոքումներ տարածող լրագիրը կհանգեցնի ամբողջ բնությանը քաղաքի դեմ: Նրանք հայտարարեցին, որ թերթը խախտում էր հասարակական կարգը և պատվիրեցին, որ *Nauvoo Expositor* լրագիրը փակվի:

Ջոզեֆ և Հայրում Սմիթների դեմ կեղծ մեղադրանք և առաջադրվում

«Ի հետևանք *[Nauvoo Expositor-ի փակման]* քաղաքագլխի և խորհրդի որոշման, Իլինոյսի իշխանությունները Մարգարեի, նրա եղբայր Հայրումի և Նավու քաղաքի մյուս պաշտոնյաների դեմ խռովության անհիմն մեղադրանք հարուցեցին: Իլինոյսի նահանգապետ Թոմաս Ֆորդը հրաման արձակեց, որ այդ տղամարդիկ դատվեն Իլինոյս նահանգի Քարթեջ գավառի կենտրոնում, և նրանց պաշտպանություն խոստացավ: Ջոզեֆը գիտեր, որ եթե գնար Քարթեջ, իր կյանքը մեծ վտանգի տակ կդրվեր խաժամուժի կողմից, որը սպառնում էր նրան:

Հավատալով, որ խաժամուժը միայն իրենց էր ուզում, Ջոզեֆն ու Հայրումը որոշեցին մեկնել դեպի արևմուտք՝ իրենց կյանքը պահպանելու համար: Հունիսի 23-ին նրանք անցան Միսսիսիպի գետը, բայց նույն օրը՝ ավելի ուշ, Նավուից եղբայրները գտան Մարգարեին և ասացին նրան, որ գործերը կներխուժեն քաղաք, եթե նրանք չհանձնվեն իշխանություններին Քարթեջում: Մարգարեն համաձայնեց անել այդ՝ հույս ունենալով խաղաղեցնել թե կառավարական պաշտոնյաներին, թե խաժամուժին: Հունիսի 24-ին Ջոզեֆ և Հայրում Սմիթները մնաս բարով ասացին իրենց ընտանիքներին, և Նավու քաղաքի մյուս պաշտոնյաների հետ հաջորդ օրը գնացին

Քարթեջ՝ կամավոր հանձնվելով գավառի պաշտոնյաներին Քարթեջում: Եղբայրներին սկզբնական մեղադրանքի համար երաշխավորությամբ ազատ արձակելուց հետո, նրանց դեմ կեղծ մեղադրանք հարուցվեց Իլինոյս նահանգի դեմ դավաճանության մեջ, ապա նրանք ձերբակալվեցին և բանտարկվեցին Քարթեջի բանտում՝ լսման սպասելու համար: Երեցներ Ջոն Թեյլորը և Վիլլարդ Ռիչարդսը՝ Տասներկուսի միակ անդամները, ովքեր այդ ժամանակ միսիայում էին ծառայում, կամավոր միացան նրանց» (Եկեղեցու Նախագահների ուսմունքները. *Ջոզեֆ Սմիթ* [2007], 561-62):

Նահատակությունը Քարթեջի բանտում

1844 թվականի հունիսի 27-ին մի այցելու Ջոզեֆին ատրճանակ էր տվել: Երբ ամբոխը փորձեց մտնել սենյակը, որտեղ պահվում էին Մարգարեն և մյուսները, Հայրումը մահացու գնդակ ստացավ՝ փորձելով պատշպանել սենյակում գտնվողներին: Ջոզեֆը ցատկեղ դեպի դուռը և հասավ դռան շրջանակին, որ փորձեր ատրճանակով կրակել դեպի նախասենյակը: Վեց գնդակներից արձակվեցին ընդամենը երեքը՝ վիրավորելով ամբոխի մի քանի անդամների: Այնուհետև ամբոխի միջից հրացաններն ուղղվեցին կիսաբաց դռան կողմը, և Ջոն Թեյլորը փորձեց ձեռնափայտով հարվածել հրացանների փողերին:

Երբ հակամարտությունը դռան մոտ մեծացավ, Ջոն Թեյլորը փորձեց դուրս գալ սենյակից պատուհանի միջով: Երբ նա փորձեց դուրս ցատկել պատուհանից, դռան մոտից կրակեցին նրա ազդրին և դրսից ևս ինչ-որ մեկը կրակեց նրա վրա: Նա ընկավ գետնին և մինչ փորձում էր մտնել պատուհանի մոտ գտնվող մահճակալի տակ, մի քանի տեղից վիրավորվեց ևս երեք կրակոցից: Այդ ընթացքում, երբ հրացանները հայտնվեցին դռան մոտ, Վիլլարդ Ռիչարդսը սկսեց հարվածել դրանց ձեռնափայտով:

Ջոզեֆ Սմիթը այդ պահին որոշեց դուրս գալ նույն պատուհանից: Մինչ Վիլլարդ Ռիչարդսը շարունակում էր շեղել դռան մոտ գտնվող ամբոխին, Մարգարեն դուրս ցատկեց բաց պատուհանից: Երբ նա ցատկեց, փափուշտներ տեղացին նրա վրա բանտի ներսից և դրսից: Նա ցած ընկավ պատուհանից՝ բացակասելով «Ռ՝վ Տեր իմ Աստված»: Ամբոխը, որը գտնվում էր բանտի ներսում, դուրս վազեց, որ համոզվի, արդյո՞ք Ջոզեֆը մահացել էր: Չնայած Քարթեջի բանտին մոտեցող Եկեղեցու անդամներ չկային, ինչ-որ մեկը գոռաց. «Մորմունները գալիս են» և ողջ ամբոխը փախուստի դիմեց:

Հարգանքի տուրք Մարգարե Ջոզեֆ Սմիթին

Տասներկու Առաքյալների Քվորումից Երեց Դավիթ Ն. Օուքսն ասել է.

«Մարդիկ, ովքեր լավ էին ճանաչում Ջոզեֆին և շատ մոտ էին կանգնած նրան՝ որպես Եկեղեցու ղեկավարություն, սիրում և հաստատում էին նրան որպես մարգարե: Նրա եղբայր Հայրումն ընտրեց մահանալ նրա կողքին: Ջոն Թեյլորը, ով նույնպես

նրա կողքին էր, երբ նա նահատակվեց, ասել է. «Ես վկայում եմ Աստծո, հրեշտակների և մարդկանց առաջ, որ

նա բարի, պատվարժան, և առաքինի մարդ էր . . . և իր բնավորությամբ՝ որպես մասնավոր և հանրային մարդ նա անբասիր էր, և որ նա ապրեց և մահացավ որպես Աստծո մարդ» (*The Gospel Kingdom* [1987], 355; see also D&C 135:3): Բրիգամ Յանգը հայտարարել է. «Չեմ կարծում, որ աշխարհում ապրում է մի մարդ, ով ավելի լավ էր ճանաչում [Ջոզեֆ Սմիթին], քան ես: Եվ ես համարձակ ասում եմ, որ բացի Հիսուս Քրիստոսից, ավելի լավ մարդ երբևէ չի ապրել կամ չի ապրում այս աշխարհում» [*Discourses of Brigham Young*, sel. John A. Widtsoe (1954), 459] (“Joseph, the Man and the Prophet,” *Ensign*, May 1996, 73):

